

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 518/2015-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. októbra 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED], obaja bytom [REDACTED], zastúpených obchodnou spoločnosťou Advokátska kancelária JUDr. Almáši Gabriel, spol. s r. o., Niťová 3, Bratislava, v mene ktorej koná advokátka JUDr. Katarína Almášiová, ktorou namietajú porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, v prítomnosti účastníkov a na vyjadrenie sa k vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd „*právoplatnosťou Zmenkového platobného rozkazu č. k. 11Zm/5/2012 na základe jeho vadného doručenia*“, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. februára 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“) a [REDAKOVANÉ] (spolu ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, v prítomnosti účastníkov a na vyjadrenie sa k vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) *„právoplatnosťou Zmenkového platobného rozkazu č. k. 11Zm/5/2012 na základe jeho vadného doručenia“*.

Zo sťažnosti vyplýva, že Okresný súd Žilina vydal 12. marca 2012 zmenkový platobný rozkaz sp. zn. 11 Zm/5/2011 na zaplatenie zmenkovej sumy 9 761,37 € s príslušenstvom. Tento zmenkový platobný rozkaz mala za sťažovateľov prevziať ich matka na základe splnomocnenia na preberanie zásielok udeleného podľa poštových podmienok, a nie sťažovatelia. Dňa 17. decembra 2013 sťažovatelia zaslali Okresnému súdu Žilina návrh na neplatnosť právneho úkonu a návrh na náhradu škody, ktorý na výzvu tohto súdu doplnili podaním zaslaným 30. mája 2014. Keďže Okresný súd Žilina o návrhu na zrušenie zmenkového platobného rozkazu nerozhodoval, sťažovatelia podali predsedovi Okresného súdu Žilina sťažnosť na prieťahy v konaní, ktorá bola podpredsedníčkou tohto súdu vyhodnotená ako dôvodná, pričom sťažovatelia boli o prijatých opatreniach informovaní.

Nadväzne na uvedené sťažovatelia namietajú aj postup Okresného súdu Bratislava IV v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 15 Er 3929/2012 na vykonanie označeného zmenkového platobného rozkazu. Na základe podaní sťažovateľa Okresný súd Bratislava IV uznesením z 12. decembra 2013 zamietol „návrh... na zastavenie a odklad exekúcie z dôvodu, že podaný návrh na vydanie predbežného opatrenia vo veci podaného návrhu na určenie neplatnosti zmluvy o úvere a zmenky posúdil súd ako návrh na odklad exekúcie, ktorý bol nesprávne označený. Zároveň sťažovatelia podali aj návrh na určenie neplatnosti zmluvy o úvere a zmenky na Okresný súd Bratislava IV, ktorý súd zamietol s odôvodnením, že ako exekučný súd nemá právomoc rozhodovať o neplatnosti zmluvy o úvere a neplatnosti zmenky a nemôže opätovne preskúmať správnosť exekučného titulu, má len preskúmať či je exekučný titul vykonateľný a či je exekúcia prípustná. V závere uznesenia súd uvádza, že návrh na odklad exekúcie zamietol, lebo v tomto štádiu nie je možné očakávať, že exekúcia bude zastavená.“. Ďalším uznesením č. k. 15 Er 3929/2012-90 Okresný súd Bratislava IV ako oneskorene podané odmietol námietky sťažovateľa, ktoré boli súbežne podané označenému súdu aj súdnemu exekútorovi. Sťažovatelia namietajú, že lehota na podanie námietok v exekúcii ani nemohla začať plynúť, pretože splnomocnenec, ktorý doručované upovedomenie o začatí exekúcie prevzal, nemal procesnoprávne postavenie zástupcu podľa § 27 Občianskeho súdneho poriadku. V odôvodnení označeného uznesenia tiež namietajú nezrovnalosti v dátumoch doručenia upovedomenia o začatí exekúcie, z čoho odvodzujú jeho celkovú zmätočnosť.

Zo sťažnosti taktiež vyplýva, že sťažovatelia doručili v danej veci aj sťažnosť Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky, ktoré ju však postúpilo predsedníčke Okresného súdu Bratislava IV. Sťažovatelia ďalej uvádzajú, že aj prostredníctvom orgánov prokuratúry sa neúspešne domáhali podania mimoriadneho dovolania prostredníctvom podnetu, resp. opakovaného podnetu podaného podľa zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky, pričom opakovaný podnet na mimoriadne dovolanie bol odložený 23. októbra 2014 bez prijatia prokurátorského opatrenia.

S ohľadom na opísané súvislosti sťažovateľa namietajú ústavnú neudržateľnosť odlišnej rozhodovacej činnosti všeobecného súdu „o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť... Ak všeobecný súd rozhodol v zásade v identických veciach na základe analogických skutkových zistení s diametrálne odlišným výsledkom a svoj názorový posun primeraným spôsobom neodôvodnil, je jeho rozhodnutie v rozpore s ústavou chráneným princípom právnej istoty a porušuje právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.“. Poukazujúc na právne závery uvedené v uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 36/2008 zo 4. augusta 2008 sú sťažovatelia názoru, že „exekučný súd v konaní rozhodol tak, že námietky proti exekúcii ako oneskorene podané zamietol, porušil základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Za porušenie základného práva sťažovateľa považujú to, že námietky proti exekúcii boli exekučným súdom zamietnuté ako oneskorene podané, hoci boli podané včas... teda konanie má vadu, ktorá spočíva v odňatí možnosti účastníkovi konania konať pred súdom.“.

Na základe uvedeného sťažovateľa navrhujú vydať takéto rozhodnutie:

„Sťažovatelia navrhujú, aby Ústavný súd SR rozhodol, že základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v ich prítomnosti a aby sa mohli vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy... a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... bolo porušené.“

Sťažovatelia navrhujú aby Ústavný súd SR... rozhodol, že právoplatnosťou Zmenkového platobného rozkazu č. k.: 11Zm/5/2012 na základe jeho vadného doručenia bolo porušené právo sťažovateľov na súdnu ochranu.

Sťažovatelia navrhujú, aby Ústavný súd SR zrušil právoplatnosť Zmenkového platobného rozkazu č. k. 11Zm/5/ 2012... a nariadil Okresnému súdu Žilina... vo veci opätovne konať.

Sťažovatelia navrhujú, aby Ústavný súd zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava IV o zamietnutí zastavenia exekúcie a exekúciu zastavil.

Sťažovatelia navrhujú, aby Ústavný súd SR priznal sťažovateľovi v 1/ rade primerané finančné zadostučinenie za psychickú záťaž a právnu neistotu vo výške 10.000 Eur a sťažovateľke v 2/ rade primerané finančné zadostučinenie za psychickú záťaž a právnu neistotu vo výške 10.000 Eur.

Sťažovatelia navrhujú, aby Ústavný súd zaviazal porušovateľov základného práva v 1. a 2. rade na náhradu trov konania vo výške 296,09 €..“

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania, okrem prípadov výslovne uvedených v zákone o ústavnom súde.

Podľa § 50 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde sťažnosť okrem všeobecných náležitostí uvedených v § 20 musí obsahovať, ktoré základné práva alebo slobody sa podľa tvrdenia sťažovateľa porušili, ďalej označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým sa základné práva alebo slobody porušili, a tiež označenie toho, proti komu návrh smeruje.

Uplatnenie právomocí ústavného súdu je viazané na splnenie viacerých formálnych aj obsahových náležitostí sťažnosti. Až na zákonom presne definované výnimky je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania, pričom viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovatelia domáhajú. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovatelia domáhajú v petite svojej sťažnosti. Petit musí byť vymedzený presne, určito a zrozumiteľne (v súlade s čl. 127 ústavy a § 56 zákona o ústavnom súde), teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci (III. ÚS 78/02, III. ÚS 17/03, IV. ÚS 138/08).

Ústavný súd konštatuje neurčitosť a nezrozumiteľnosť petitu sťažnosti, keďže sťažovatelia v jeho prvej vete neoznačujú právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo zásah, ktorým mali byť nimi označené základné práva alebo slobody porušené, ani neoznačujú orgán verejnej moci (súd), ktorý mal tieto ich práva porušiť. Obdobných nedostatkov sa sťažovatelia dopustili aj pri formulácii druhej vety navrhovaného petitu sťažnosti, ktorým sa domáhajú vysloviť porušenie základného práva „*právoplatnosťou Zmenkového platobného*

rozkazu č. k. 11 Zm/5/2012“, pretože v ňom rovnako absentuje označenie orgánu verejnej moci (súdu), ktorý mal „právo na súdnu ochranu“ porušiť, a to bez toho, aby bol bližšie uvedený článok ústavy alebo dohovoru zaručujúci uvedené právo.

V súvislosti s uvedenými nedostatkami sťažnosti ústavný súd pripomína, že ústavný súd ich nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010). Ústavný súd už vo svojom uznesení sp. zn. II. ÚS 117/05 z 11. mája 2005 uviedol: „Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom.“

Z uvedených dôvodov podľa názoru ústavného súdu sťažnosť v predloženej podobe (a obzvlášť jej petit) nespĺňa náležitosti, ktoré pre uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovuje ústava a zákon o ústavnom súde, čo je pri právnom zastúpení sťažovateľov dostatočným dôvodom na jej odmietnutie už v rámci predbežného prerokovania.

Ústavný súd navyše dospel k záveru, že na prerokovanie sťažnosti v časti smerujúcej proti „právoplatnosti“ zmenkového platobného rozkazu č. k. 11 Zm/5/2012 z 12. marca 2012 nemá ústavný súd právomoc. Pod právoplatnosťou rozhodnutia sa totiž rozumie vlastnosť rozhodnutia spočívajúca v zásadnej záväznosti a nezmeniteľnosti rozhodnutia, a nie akési ďalšie „nadväzujúce“ rozhodnutie, opatrenie či zásah, ktorým by mohlo dôjsť

k porušeniu základných práv. Ústavný súd nemá právomoc ani na prieskum označeného zmenkového platobného rozkazu, keďže ten možno preskúmať postupom podľa § 175 Občianskeho súdneho poriadku na základe námietok podaných do troch dní od doručenia zmenkového platobného rozkazu, pričom proti rozhodnutiu o námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu možno podať odvolanie, o ktorom rozhoduje súd vyššieho stupňa. Ústavný súd tiež poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľmi namietané vady doručenia zmenkového platobného rozkazu mohli byť predmetom súdneho prieskumu pred Okresným súdom Žilina aj na základe samostatného návrhu sťažovateľov. Právny poriadok preto jednoznačne poskytuje všeobecným súdom právomoc na prieskum zmenkového platobného rozkazu, resp. ustanovuje prostriedky nápravy, ktorými bolo možné domáhať ochrany prípadného porušenia základných práv a slobôd priamo na všeobecnom súde, čo v zmysle čl. 127 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum označeného zmenkového platobného rozkazu.

Ústavný súd nemá ani právomoc na prieskum uznesenia Okresného súdu Bratislava IV č. k. 15 Er/3929/2012-69 z 12. decembra 2013, ktorým bol zamietnutý návrh na zastavenie exekúcie, pretože proti tomuto uzneseniu bolo možné podať odvolanie, o ktorom mal právomoc rozhodnúť Krajský súd v Bratislave. Aj v tomto prípade teda v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy existoval iný súd, ktorý mal právomoc poskytnúť ochranu namietanému porušeniu práv a slobôd zaručených ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou ratifikovanou v Slovenskej republike a vyhlásenou spôsobom ustanoveným zákonom.

Napokon, pokiaľ sťažovatelia namietali porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v súvislosti s návrhom zaslaným Okresnému súdu Žilina 17. decembra 2013, ktorý doplnili podaním zaslaným 30. mája 2014, ústavný súd prihliadajúc na nedostatky tohto návrhu, na ktorých odstránenie vyzval sťažovateľov Okresný súd Žilina, ako aj na dĺžku označeného súdneho konania (od začiatku konania do podania sťažnosti ústavnému súdu ide približne o 13 a pol mesiaca) zastáva názor, že namietané porušenie označeného základného práva nedosahuje intenzitu

odôvodňujúcu zásah ústavného súdu. Sťažnosť by preto v tejto časti bolo možné odmietnuť aj z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Na základe uvedeného ústavný súd sťažovateľmi doručenú sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde už pri jej predbežnom prerokovaní. Keďže bola sťažnosť ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch v danej veci stratilo opodstatnenie, v dôsledku čoho sa nimi ústavný súd už ďalej nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. októbra 2015